

L' ART DEL PAGÈS

Secció d' agricultura pràctica

La mort de nostres vins.

Si s' aproban los nous Aranzels de Fransa y nostres governants consenten la immediata ruina de la producció vinícola del pays, no sé ahont anirém á parar. Heusho aquí:

Se fixa pera 'ls vins de tota classe un dret de 0'70 céntims per grau y hectólitro (tarifa general), y com mínim 0'50 céntims per grau y hectólitro, aixó pera vins qual graduació no excedeixi de 12 graus, puix en passant d' aquesta graduació, además de dit dret, pagarán un augment de la tassa de consum sobre l' alcohol per cada grau mes dels 12 indicats.

Com tots, absolutament tots los vins espanyols tenen mes de 12 graus, y molts arriban á 14 y 15 (naturals), aixó representa un dret espantós.

Ab lo tractat actual paguém 2 franchs per hectólitro fins á 15 graus y nou dècimas (casi 16). Pel nou projecte de aranzels pagarem, si s' aplica la tarifa general, 8 franchs 40 céntims per hectólitro, y si 'l mínim, 6 franchs, y además la tassa del consum per l' alcohol, per la diferencia de 12 á 14 graus per terme mitj, ó lo que es lo mateix, la prohibició absoluta d' exportar vins á Fransa.

Aixó, tenint en compte que 'l vi constituheix avuy la principal riquesa de nostre país, es tant trist, tan absurdo, tan ruinós, que espanta pensar en sas conseqüencias.

Tot aixó ho fan los francesos pera evitar la introducció d' alcohols estrangers á son pays y protegir als seus.

Lo sulfat de coure en la terra y sá acció sobre la vegetació.

Molt sovint hem sentit á diferents viticultors preguntarse si per lo fet del ús repetit del sulfat de coure en los tractaments contra 'l mildiu, no vindria pas un temps que per la acumulació del coure en la terra, faria 'l terreno absolutament herm.

Se sap, en efecte, que certas sals, sobre tot si arriban á una proporció donada, priyan absolutamet tota vegetació, sense que sa acció puga esplicarse d' una manera satisfactoria; tant es aixís, que tothom coneix l' ús de la sal marina pera privar de creixer las herbas parásitas en los caminals dels jardins.

Nos ha semblat convenient fer experimentalment una proba pera veure lo que podria resultar de la acumulació de las sals cúpricas pera 'l pervindre de la fertilitat.

Hem suposat que las sulfatadas hajan de continuar practicantse ab lo caldo bordelés á la proporció de 3 kilos de sulfat de coure y 3 kilos de cals y á més que 'ls productes de la reacció quedarian cadany integrament en la terra. D' aquesta manera 'ns posém en las condicions mes desfavorables adoptant la dosis máxima de 3 kilos de sulfat de coure en lloch de 1 y $\frac{1}{2}$ kilo que aconsella Mr. Millardet y que creu suficient.

També hem suposat de la mateixa manera la aplicació de tres sulfatadas cadany ab las següents cantitats de líquit:

2	hectólitres	de líquit	per hectárea	pera la 1. ^a	sulfatada.
3	id.	id.	id.	2. ^a	id.
4	id.	id.	id.	3. ^a	id.

lo que fa un total de 9 hectólitres per hectárea y per any, contenint 27 kilos de sulfat de coure.

Hem escampat en la superficie de 5 trossos de terra, quantitats de sulfat de coure corresponent á 50, 100, 200, 300 y 1.000 anys de sulfatadas.

Lo que dona:

1.^{er} tros; 50 anys de tractament; 1 kilo 350 grams per metro quadrat ó siga per hectárea 1350 kilos.

2.^{on} tros; 100 anys de tractament; 2 kilos 70 grams per metro quadrat ó siga per hectárea 2700 kilos.

3.^{er} tros; 200 anys de tractament; 5 kilos 400 grams per metro quadrat ó siga per hectàrea 5400 kilos.

4.^{rt} tros; 300 anys de tractament; 8 kilos 100 grams per metro quadrat ó siga per hectàrea 8100 kilos.

5.^{nt} tros; 1000 anys de tractament; 27 kilos per metro quadrat ó siga per hectàrea 27000 kilos.

Un 6.^e tros servia de comprobant.

Vuyt dias després de la aplicació de la sal, la terra fou llaurada y desseguida sembrada de blat.

Heus aquí 'ls resultats que acabém de fer constar en lo moment de la cullita.

Los trossos 3, 4 y 5 que havian rebut las dósís máximas de sulfat, tenian una cullita poch abundant, los grans son extremadament petits y 'ls tanys dels blats no arribavan á tenir 60 centimetres d' alsada.

Los trossos 1 y 2 tenen un aspecte molt mes bonich, encara que sa simple inspecció demostrí que la vegetació no 's ha pas fet en condicions normals.

Resumint, si representém per 10 la cullita del tros comprobant, podrém establir entre altres, las relacions següents:

1. ^{er}	50 anys de tractament..	9
2. ^{on}	100 id. id. ..	7
3. ^{er}	200 id. id. ..	5
4. ^{rt}	300 id. id. ..	3
5. ^{nt}	1000 id. id. ..	2

La sola inspecció d' aquets números demostra que 'ls viticultors poden tranquilisarse respecte al ús del caldo bordelés, donchs haventse fet las probas en las mes dolentas condicions, solsament es al cap de 100 anys de tractament que la acumulació del coure en la terra comensa á presentarse sériament danyós y després del 50 anys la cullita no 'n sofreix d' una manera apreciable.

Hem de fer constar també que en la práctica las ayguas de pluja que sempre contenen amoniach ó sals amoniacals, converteixen rapidament al estat de sals solubles l' óxit de coure que 's trova en la superfície de la terra.

Creyém donchs poder afirmar que l' ús de las sals de coure en agricultura no constituirá un perill sério pera la fertilitat de la terra y que 'ls agricultors, durant encara llarchs anys, no se n' han de preocupar.

VERMOREL.

CORRESPONDENCIA

San Mateo de Gállego, 23 Octubre 1890.

Sr. D. FRANCISCO X. TOBELLÀ.

Barcelona

Molt Sr. meu: li confirmo mas últimas, 20 y 21 corrent.

No 'm fou possible escriure á V. ahir, com li tenia ofert, per haberme trasladat á aquest poble.

Ahir s' ensajaren, de Ahles 1 bisolch á forcat y 1 brabante; de la Granja Modelo de Zaragoza, 1 escarificador de sis rellas construhit en lo pays y 1 sembradora Smyth y de Lopez y Alsira, de Zaragoza 1 sembradora sueca.

Avuy descans.

Demá serán las probas del Bógit Vernette y de las aradas roturadoras fortas y demá passat dels instruments pera vinyas.

Veli aquí la llista de lo presentat per cada expositor: la casa *Ahles*, de Barcelona: 1 caldera pera escaldar los ceps (pyral) ab rodas (fora concurs, mellor dit, sens opció á premi); 1 arada bisolch pera forcat; 1 forcat de fusta; 1 arada pera vinyas tipo Vernette; 1 arada carro tipo Vernette; 1 porta-aradas timó tipo Vernette; 1 brabante Lemaire ab son carro; 1 trisolch D. W. E. ab rodas, fort, Eckert; y 1 arada Eckert E. M. S. n.º 1, pera llaurar fondo.

Pere *Comas* Mayoral, de Premiá de Dalt: 1 arada jiratoria, Jaén, á forcat; 1 arada jiratoria, Jaén, á timó pera parell; 1 pulverizador pera la vinya (sens opció á premi.)

Granja Modelo de Zaragoza: 1 Grada Howard articulada; 2 Brabantes, pera 1 y pera 2 caballerias, constructor Pol Jondem; 1 Escarificador de sis rellas del pays; 1 Escarificador de cinch rellas Ransomes que pot convertirse en extirpador; 1 Sembradora Smyth; 1 Arada subsol Ransomes; 1 Arada aporcador Howard.

Lahuerta, de Zaragoza: 3 escarificadors pera la extinció de la llagosta en estat de canonet: n.º 1, de 9 rellas, pera terrenos molt forts (poden emplearse també pera escardar aufals y prats); n.º 2, de 15 rellas, pera tots terrenos no molt forts; n.º 3, de 9 rellas, pera terrenos lleugers (s' usa

també pera escardar vinyas y cubrir llevors,) Foren ensajats lo 21 del corrent.

Lopez Alvira, de Zaragoza: 1 arada d'horta (ferro) á timó; 3 aradas suecas, 9 A, 3 D y n.º 29. 1 arada Jaén pera dos bous ab son timó; 1 sembradora sueca; 1 estirpador pera vinyas á expansió, del pays; 1 trisolch suech; 1 cuatrisolch suech; 1 arada vertedera fixa tipo Vernet y mostrats de acers, forcas y rasclets acer, adobs y algun altre article que no entra en concurs.

Ramón Mercier, de Zaragoza: 1 rodillo-desterronador de 12 discos-540 kilos sense rodas; 8 aradas Jaén modificat, á timó (colecció complerta desde el n.º 1 al 4 de son catálech.)

Benet Sorrosal, de Zaragoza: 3 aradas Jaén de números distints, á timó; 1 arada Jaén ab forcat jiratoria; 1 arada vertedera fixa, estil Vernet, ab forcat jiratori y 1 arada de orellons ó romá de ferro pera parell, ab son timó.

Casa Vernet, de Béziers: 4 aradas vinyeras á forcat, n.º 0 A, 1 A. B y C; 1 Joch pessas components de una arada vinyera; 1 sillín y 1 collera de trevall; 2 jous pera bous; 3 forcats fusta ab cadenas, n.º 1, 2 y 3; 3 timons, 1 sencilla, 1 ab balanci detrás y 1 ab balanci sota vent: 1 arada corva á forcat; 1 arada plana; 1 binadora y 1 pica pera el plá; 1 binadora quá de aureneta pera forcat; 1 arada jiratoria á forcat; 1 estirpador pera forcat ab sas pessas de recambi; 1 binadora de tres aixadas pera forcat; 1 escarificador á forcat ab sa pesa de recambi; 1 cavadora forcat ab sa pesa de recambi; 3 binadoras á má, 1 rectangular, 2 triangulars (1 de cada tipo); 1 rasclet á má; 1 porta-aradas de timó; 1 porta-aradas de fletxa; 1 rodillo Croskill pera vinyas; 1 arada petitas, roturacions n.º 2; 1 arada petitas roturacions n.º 4; 1 Bógit complert pera tracció animal; 1 arada vinyera tracció movable; 1 arada corva tracció movable; 1 arada, binadora quá de aureneta, tracció movable; 1 Roedor-binador, tracció movable; 1 arada bisolch pera forcat; 1 arada trisolch pera forcat; 1 arada trisolch tracció movable; 1 aixada usual ab mánech; 1 grada quadro fusta ab puntas ferro, de 2 m. s; 1 arada pera grans roturacions n.º 4 ab avantren; 1 arada tracció movable ab son balanci y 1 rodillo Croskill de 14 discos, 760 kilos, ab rodas.

Fins á demá 's despedeix de V. son affm.

Lo CORRESPONSAL.

Zaragoza 26 d' Octubre.

Molt Sr. meu: no li he escrit avans perque he estat fora de Zaragoza y perque vaig creure que no li farian falta encara per L' ART DEL PAGÉS las noticias de las provas practicadas avans d' ahir y ahir.

Avans d' ahir se provaren las aradas pera grans roturacions á tracció animal directa y 'l gran Bójit á tracció animal també, sistema Vernette, lo mateix que fou ensajat en lo Concurs Víticola de Badalona d' aquest any. També se prová un pulverisador desterrossador de discos (12) presentat per los Srs. Lopez y Alvira d' aquesta, de la casa americana Batavia. N' hi ha de 8 discos pera vinya, y de 14 pera terra campa. De aradas roturadoras se 'n provaren duas, una Eckert presentada per lo Sr. Ahles y altre Vernette (lo n.º 4). Las dos tiradas per tres parellas de bous, agradaren molt á la concurrència, especialment lo Vernette. Finalment vingué la gran arada Vernette moguda per bógit, avans ja citat, que agradá moltíssim, puix trevallá com V. sab, aixó n' obstant de lo remogut de la terra. Agradá tant que, á petició del públich lo Jurat ha accedit en ampliar las provas, destinanthi per complert lo dia de demá tota vegada que per falta de temps no 's pogué trevallar ab la curriola de transmissió ó tracció indirecta. Com aquesta operació s' efectuará en altre hisenda, á mes de 9 kilometres d' aquesta y probablement durará tot lo dia de demá, la Comissió de Foment de la Diputació Provincial ha tingut la galanteria d' encarregar-se dels gastos de menjar y carruatjes pera 'l Jurat, corporacions y expositors. La concurrència á las provas d' avans d' ahir fou mes numerosa que la dels anteriors.

Ahir s' ensajaren las aradas y altres eynas de conreu pera vinyas d' Ahles, Lahuerta, Lopez y Alvira, Mercier, Sorrossal y Vernette. Lo terreno no 's prestaba gens á que las eynas lluhissin sas bonas condicions. N' obstant, cridá molt la atenció l' estirpador Lahuerta. La concurrència, efecte tal volta de la major distancia, fou escassa.

No envío ja mes retalls dels periódichs de la localitat per estar lo poch que diuhen del Certámen fet molt á la lleugera y sens cap interés, conducta verament censurable tota vegada que 's tracta d' un assumpto tan important y vital pera aquesta regió essencialment agrícola. Repeteixo que la Revista de Rodrigo es la que mes se n' ocupará.

Fins á la próxima, que probablement será la última, se despedeix de V. son affm. S. S. LO CORRESPONSAL.

28 d' Octubre.

Mol Sr. meu: Las provas del Bógit, de que li parlo en ma anterior tingueren lloch ahir, deixant plenament convenuts als concurrents de la bondat del aparato. Lo malíssim estat del terreno en que se operá posá en son lloch lo que val y 'l gran partit que del tal instrument se 'n pot treure.

Lo temps, que fou péssim, contrariá molt á la concurrència, que hauria sigut molta, á haver tingut un dia bó com los anteriors. Un vent molt fort y á intervals glacial, aixecaba nuvols de pols privant de trevallar ab soltura á personas y animals y fent buscar á la concurrència un abrill pera resguardarsen, la qual hauria preferit poder contemplar tranquilament la arada en sa magestuosa marxa, fent un trevall tan bonich com fá y tota la maniobra. Hauria resultat, gracias á la galantería de la Diputació provincial, una agradable forada.

A mon retorn que será lo dijous próxim si D. V. li donaré á V. verbalment los últims detalls que completarán ma ressenya.

Fins á aviat, donchs se repeteix son affm. S. S.

LO CORRESPONSAL.

Secció de noticias agricolas.

Catálech-Vidal.—L' Establiment d' arboricultura y floricultura dels Camps Eliseos de Lleyda ha publicat lo corresponent á la campanya agrícola actual, en lo que hi veyém una gran varietat de plantas entre las que hi há una colecció de ceps americans y també d' arbres fruyters, forestals, d' adorno y plantas de fullám y flors, capás de complaure als aficionats, aixis com també als cultivadors en gran escala; donchs la casa de D. Francisco Vidal y Codina, provehidora de la Associació d' Agricultors d' Espanya, se dedica desde fá molts anys á la exportació en gran y á la menuda de plantas cultivadas en sos vastos criaders de Lleyda.

Excursió vitícola —Lo diumenje últim la verificá lo director de L' ART DEL PAGÉS per las vinyas del terme de Castellbisbal, invitat per diferents propietaris rurals de aque-

lla població. L' objecte fou practicar un reconeixement sobre 'l terreno á fi d' apreciar las qualitats de las terras é indicar las varietats de ceps americans, que en son concepte podian substituhir als del pays que s' están morint de la flloxera.

En companyia de distints propietaris lo Sr. Tobella recorregué l' espressat terme, essent convidat, juntament ab las citadas personas, á la taula del Sr. Ubach, en qual casa hi anáren compareixent los vinyatayres de Castellbisbal, improvisantse una conversa viticola en los baixos de la mateixa, que fou escoltada silenciosament per la concurrencia, essent lo Sr. Tobella felicitat al terminar sa peroració práctica.

Guia del Apicultor Español — Aquet es lo títol que porta la segona edició de *La Apicultura Movilista en España* que acaba de publicar D. Francisco F. Andreu, director de la *Revista Apicola* de Mahó é introductor á Espanya del sistema modern d' apicultura.

Aquesta Guia, que hem rebut, notablement aumentada, tracta del cultiu de las abellas en buchs ó ruscós á panals ó brescas artificials y movibles, segons los sistemas mes moderns y va il·lustrada ab figuras entreposadas en lo text pera aclarar millor lo contingut.

Es una bona recopilació de tot lo mes útil per la cria de las abellas, que agraphim y recomaném als aficionats.

Una fotografia y un periódich. — La casa Salabert y C.^a, ventatjosament coneguda, ha tingut la atenció, que agraphim, de remetre'ns una bonica fotografia del personal de sos tallers y fundició de bronzos, establerta á Barcelona, ocupant son centre 'ls Srs. Miret y Salabert, qui tenen als seus costats á la dependencia del escriptori, colocats entre las eynas que han donat mes renom á la casa, com son, las bombas y 'ls pulverisadors, combinada tota la agrupació de manera que desde 'l fadri major fins l' últim aprenent s' hi destacan molt bé.

També hem rebut lo número del *Journal de l' Industrie*, revista especial d' exposicions y concursos, que surt á París, en lo qual se fa lo procés del pulverisador *El Rayo*, d' una manera que honra molt á dita casa constructora y exportadora de dit aparato al extranjer.

ESTAMPA DE VÍCTOR BERDÓS Y FELIU, CARRER DE LAS MOLAS, NÚM. 31